

STANOWISKO RADY (UE) NR 4/2011 W PIERWSZYM CZYTANIU

w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1905/2006 ustanawiające instrument finansowania współpracy na rzecz rozwoju

Przyjęte przez Radę w dniu 10 grudnia 2010 r.

(2011/C 7 E/04)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

zatem zostać włączony do rozporządzenia (WE) nr 1905/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾.

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 209 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unijna polityka na rzecz rozwoju ma na celu zmniejszenie, a ostatecznie wyeliminowanie ubóstwa.
- (2) Unia, jako członek Światowej Organizacji Handlu (WTO), jest zaangażowana we włączanie handlu w strategię na rzecz rozwoju oraz w propagowanie handlu międzynarodowego w celu przyspieszenia rozwoju oraz zmniejszenia i – w dłuższej perspektywie – wyeliminowania ubóstwa na świecie.
- (3) Unia wspiera grupę państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) na ich drodze do zmniejszenia ubóstwa i osiągnięcia trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego i uznaje znaczenie sektorów żywnościowych ich gospodarek.
- (4) Unia jest zaangażowana we wspieranie sprawnej i stopniowej integracji krajów rozwijających się do gospodarki światowej w celu osiągnięcia przez nie trwałego rozwoju. Kraje AKP będące głównymi eksporterami bananów mogą napotykać trudności w związku ze zmieniającymi się ustaleniami dotyczącymi handlu, przede wszystkim w wyniku liberalizacji taryf KNU w ramach WTO oraz w wyniku umów dwustronnych lub regionalnych zawartych lub w trakcie zawierania między Unią i krajami Ameryki Łacińskiej. Program środków towarzyszących w sektorze bananów („program”) powinien

- (5) Środki pomocy finansowej, jakie należy przyjąć w ramach programu, powinny mieć na celu poprawę poziomu i warunków życia ludzi zamieszkujących obszary uprawy bananów oraz uczestniczących w łańcuchach wartości w sektorze bananów, zwłaszcza drobnych rolników i małych gospodarstw, a także zapewnienie zgodności z normami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz normami środowiskowymi, szczególnie z normami dotyczącymi stosowania pestycydów i narażenia na kontakt z nimi. Środki powinny również wspierać dostosowanie, w tym również, w stosownych przypadkach, restrukturyzację obszarów zależnych od eksportu bananów poprzez ukierunkowane wsparcie finansowe lub konkretne działania. Środki te powinny zmierzać do ustanowienia polityki kształtowania odporności społecznej, dywersyfikacji gospodarczej lub inwestycji w poprawę konkurencyjności, w przypadkach, w których wydaje się to efektywne, biorąc pod uwagę rezultaty i doświadczenia uzyskane w ramach specjalnego systemu pomocy dla krajów AKP będących tradycyjnymi dostawcami bananów ustanowionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 2686/94 ⁽³⁾ oraz specjalnych ram pomocy dla krajów AKP będących tradycyjnymi dostawcami bananów ustanowionych rozporządzeniem Rady (WE) nr 856/1999 ⁽⁴⁾ i rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1609/1999 ⁽⁵⁾. Unia uznaje znaczenie propagowania sprawiedliwszego podziału dochodów pochodzących z sektora bananów.

- (6) Program powinien towarzyszyć procesowi dostosowania w krajach AKP, które w ostatnich latach eksportowały do Unii znaczące ilości bananów i które będą odczuwały skutki liberalizacji w ramach porozumienia genewskiego w sprawie handlu bananami ⁽⁶⁾ oraz w wyniku umów dwustronnych lub regionalnych zawartych lub będących w trakcie zawierania między Unią i niektórymi krajami Ameryki Łacińskiej. Program opiera się o specjalne ramy pomocy dla krajów AKP będących tradycyjnymi dostawcami bananów. Program jest zgodny ze zobowiązaniami międzynarodowymi Unii w ramach WTO i koncentruje się na restrukturyzacji i poprawie konkurencyjności, a zatem ma określony czas trwania, który wynosi cztery lata (2010–2013).

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 21 października 2010 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i stanowisko Rady przyjęte w pierwszym czytaniu z dnia 10 grudnia 2010 r. Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia ... (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Dz.U. L 378 z 27.12.2006, s. 41.

⁽³⁾ Dz.U. L 286 z 5.11.1994, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 108 z 27.4.1999, s. 2.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 190 z 23.7.1999, s. 14.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 141 z 9.6.2010, s. 3.

- (7) Według wniosków z komunikatu Komisji z dnia 17 marca 2010 r., zatytułowanego „Sprawozdanie dwuletnie w sprawie specjalnych ram pomocy dla tradycyjnych dostawców bananów”, programy pomocy realizowane w przeszłości w znaczny sposób przyczyniły się do poprawy zdolności skutecznego zróżnicowania gospodarczego, chociaż nie można jeszcze określić ich pełnego wpływu, a zrównoważony charakter eksportu bananów z krajów AKP pozostaje niepewny.
- (8) Komisja dokonała oceny specjalnych ram pomocy i nie przeprowadziła oceny wpływu środków towarzyszących w sektorze bananów.
- (9) Komisja powinna zapewnić właściwą koordynację tego programu z indykatywnymi programami regionalnymi i krajowymi realizowanymi w krajach korzystających z pomocy, zwłaszcza w odniesieniu do realizacji celów o charakterze gospodarczym, rolnym, społecznym i środowiskowym.
- (10) Prawie 2 % światowego handlu bananami posiada certyfikat organizacji producentów sprawiedliwego handlu. Minimalne ceny w sprawiedliwym handlu ustala się na podstawie obliczenia „zrównoważonych kosztów produkcji”, które ustala się po konsultacji z podmiotami uczestniczącymi, w celu zawarcia w nich kosztów dostosowania do odpowiednich norm społecznych i środowiskowych oraz uzyskania rozsądnego zysku, dzięki któremu producenci mogą zabezpieczyć swój byt w perspektywie długoterminowej.
- (11) Podmioty łańcucha produkcyjnego w sektorze bananów powinny uzgodnić zapewnienie sprawiedliwego podziału dochodów uzyskiwanych w tym sektorze, aby uniknąć wycisku lokalnych pracowników.
- (12) Rozporządzenie (WE) nr 1905/2006 powinno zatem zostać odpowiednio zmienione,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (WE) nr 1905/2006 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 4

Wprowadzanie w życie pomocy unijnej

Zgodnie z ogólnym celem i zakresem zastosowania oraz celami i ogólnymi zasadami niniejszego rozporządzenia, pomoc unijna jest wprowadzana w życie poprzez programy geograficzne i tematyczne określone w art. 5–16 oraz programy określone w art. 17 i 17a.”;

- 2) wprowadza się art. 17a w brzmieniu:

„Artykuł 17a

Kraje AKP będące głównymi dostawcami bananów

1. Kraje AKP będące dostawcami bananów, wymienione w załączniku IIIa, korzystają ze środków towarzyszących odnoszących się do bananów. Unijna pomoc dla tych krajów ma na celu wsparcie ich procesu dostosowania w związku z liberalizacją rynku bananów w Unii w ramach WTO. Pomoc unijna jest w szczególności przeznaczana na zwalczanie ubóstwa poprzez poprawę poziomu i warunków życia rolników i zainteresowanych osób, w stosownych przypadkach małych gospodarstw, w tym poprzez zapewnianie zgodności z normami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz z normami środowiskowymi, w tym normami dotyczącymi stosowania pestycydów i narażenia na kontakt z nimi. Pomoc unijna bierze pod uwagę strategię dostosowywania tych krajów, jak również ich uwarunkowania regionalne (pod względem odległości od regionów peryferyjnych Unii oraz krajów i terytoriów zamorskich) i ukierunkowana jest w szczególności na następujące obszary współpracy:

- zmocnienie konkurencyjności sektora eksportu bananów, tam gdzie jest to proces zrównoważony, z uwzględnieniem sytuacji różnych zainteresowanych stron w łańcuchu;
- działanie na rzecz zróżnicowania gospodarczego w obszarach zależnych od bananów w przypadkach, w których taka strategia jest wykonalna;
- przeciwdziałanie rozległym skutkom procesu dostosowywania, które mogą być związane z zatrudnieniem i usługami społecznymi, wykorzystaniem gruntów i odnową środowiska oraz stabilizacją makroekonomiczną, lecz nie muszą ograniczać się do tych obszarów.

2. W ramach kwoty, o której mowa w załączniku IV, Komisja określa maksymalną kwotę dostępną dla każdego kraju AKP będącego dostawcą bananów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w oparciu o następujące obiektywne i wyważone wskaźniki:

- wartość wymiany handlowej w zakresie bananów z Unią;
- znaczenie eksportu bananów dla gospodarki danego kraju AKP oraz poziom jego rozwoju.

Pomiar kryteriów przydziału opiera się na reprezentatywnych danych z lat poprzedzających rok 2010, obejmujących okres nie dłuższy niż pięć lat, oraz na przeprowadzonych przez Komisję badaniach zawierających ocenę skutków, jakie dla krajów AKP ma umowa zawarta w ramach WTO oraz umowy dwustronne lub regionalne zawarte lub będące w trakcie zawierania między Unią i krajami Ameryki Łacińskiej, będącymi głównymi eksporterami bananów.

3. Komisja przyjmuje wieloletnie strategie wsparcia analogicznie do art. 19 i zgodnie z art. 21. Komisja zapewnia, aby strategiom tym towarzyszyły geograficzne dokumenty strategiczne danego kraju i aby środki towarzyszące odnoszące się do bananów miały charakter tymczasowy.

Wieloletnie strategie wsparcia w odniesieniu do środków towarzyszących w sektorze bananów obejmują:

- a) uaktualniony profil środowiskowy uwzględniający należyte wsparcie sektor bananów danego kraju i koncentrujący się między innymi na pestycydach;
- b) informacje o osiągnięciach realizowanych w przeszłości programów pomocy w sektorze bananów;
- c) wskaźniki oceny postępów w odniesieniu do warunków dokonywania wydatków, jeżeli jako forma finansowania zostanie wybrane wsparcie z budżetu;
- d) oczekiwane wyniki pomocy;
- e) harmonogram działań wspierających i oczekiwanych wydatków dla każdego kraju korzystającego z pomocy;
- f) sposoby osiągania i monitorowania postępów w przestrzeganiu uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym podstawowych standardów MOP w zakresie prawa pracy oraz odpowiednich konwencji dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, a także stosownych, uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym podstawowych norm środowiskowych.

Do 18 miesięcy przed datą wygaśnięcia dokonywana jest ocena programu środków towarzyszących w sektorze bananów i postępów krajów, których to dotyczy, obejmująca zalecenia dotyczące wszelkich niezbędnych środków, jakie należy podjąć, i ich charakteru.”;

3) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 21

Przyjmowanie dokumentów strategicznych oraz wieloletnich programów indykacyjnych

Dokumenty strategiczne i wieloletnie programy indykacyjne, o których mowa w art. 19 i 20, oraz ich przeglądy, o których mowa w art. 19 ust. 2 oraz w art. 20 ust. 1, oraz środki towarzyszące, o których mowa odpowiednio w art. 17 i 17a, przyjmowane są przez Komisję zgodnie z art. 35 ust. 2.”;

4) art. 25 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pomocy Unii co do zasady nie wykorzystuje się w celu uiszczenia podatków, ceł i opłat w krajach korzystających z pomocy.”;

5) art. 29 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zobowiązania budżetowe określa się na podstawie decyzji Komisji podejmowanych zgodnie z art. 17a ust. 3, art. 22 ust. 1, art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1.”;

6) art. 31 ust. 1 akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„W postępowaniach w sprawie udzielania zamówień publicznych lub zawierania umów w sprawie dotacji finansowanych na mocy programu tematycznego, określonego w art. 11–16 oraz programów określonych w art. 17 i 17a, poza osobami fizycznymi lub prawnymi kwalifikującymi się na mocy programu tematycznego lub programów określonych w art. 17 i 17a, mogą uczestniczyć wszystkie osoby fizyczne będące obywatelami kraju rozwijającego się, określonego jako taki przez OECD/DAC oraz wymienionego w załączniku II, lub osoby prawne mające siedzibę w takim kraju. Komisja publikuje i aktualizuje załącznik II na podstawie regularnych przeglądów wykazu odbiorców pomocy sporządzanego przez OECD/DAC oraz informuje o tym Radę.”;

7) art. 38 ust. 1 i 2 otrzymuje brzmienie:

„1. Finansowa kwota referencyjna na wdrożenie niniejszego rozporządzenia w latach 2007–2013 wynosi 17 087 000 000 EUR.

2. Indykatywne kwoty przydzielone na każdy spośród programów, o których mowa w art. 5–10, 11–16 oraz 17 i 17a, są określone w załączniku IV. Kwoty te ustanawia się na lata 2007–2013.”;

8) wprowadza się załącznik IIIa o treści zawartej w załączniku I do niniejszego rozporządzenia;

9) załącznik IV zastępuje się treścią załącznika II do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ... .

W imieniu Parlamentu Europejskiego

...

Przewodniczący

W imieniu Rady

...

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

„ZAŁĄCZNIK IIIa

Kraje AKP będące głównymi dostawcami bananów

1. Belize
2. Kamerun
3. Wybrzeże Kości Słoniowej
4. Dominika
5. Republika Dominikańska
6. Ghana
7. Jamajka
8. Saint Lucia
9. Saint Vincent i Grenadyny
10. Surinam”.

ZAŁĄCZNIK II

„ZAŁĄCZNIK IV

Indykatywny podział środków finansowych na lata 2007–2013 (w mln EUR)

Razem	17 087
Programy geograficzne:	10 057
Ameryka Łacińska	2 690
Azja	5 187
Azja Środkowa	719
Bliski Wschód	481
Afryka Południowa	980
Programy tematyczne:	5 596
Inwestowanie w ludzi	1 060
Środowisko i zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi	804
Podmioty niepaństwowe i władze lokalne w procesie rozwoju	1 639
Bezpieczeństwo żywnościowe	1 709
Migracja i azyl	384
Kraje AKP objęte protokołem w sprawie cukru	1 244
Kraje AKP będące głównymi dostawcami bananów	190”

PROJEKT UZASADNIENIA RADY

I. WPROWADZENIE

W dniu 17 marca 2010 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1905/2006 ustanawiające instrument finansowania współpracy na rzecz rozwoju.

Parlament Europejski przyjął opinię w pierwszym czytaniu w dniu 21 października 2010 r.

Rada przyjęła stanowisko w pierwszym czytaniu w dniu 10 grudnia 2010 r.

II. CEL

Przedmiotowy program środków towarzyszących w sektorze bananów, przeznaczony dla krajów AKP, proponuje się w formie zmiany do rozporządzenia (WE) nr 1905/2006 ustanawiającego instrument finansowania współpracy na rzecz rozwoju. Program ma wspomóc restrukturyzację sektora bananów w dziesięciu krajach AKP będących głównymi eksporterami bananów.

Unijna wspólna organizacja rynku w odniesieniu do bananów wielokrotnie wywoływała sprzeciw na forum Światowej Organizacji Handlu (WTO). W związku z tym UE negocjowała w ramach WTO umowę handlową w sprawie bananów, która wspiera finalizację uzgodnień rolnych w ramach dauhańskiej agendy rozwoju i pełnej rundy dauhańskiej.

Doprowadzi to do obniżenia marży preferencyjnej krajów AKP, która będzie wymagała korekt. Proponowany program dla krajów AKP będących głównymi eksporterami bananów ma wesprzeć dostosowanie obszarów zależnych od eksportu bananów dzięki wsparciu budżetowemu lub ukierunkowanym interwencjom. Środki te przeznaczone będą na dostosowania konieczne w związku z szerszymi skutkami (społecznymi i środowiskowymi), strategię dywersyfikacji gospodarki lub inwestycje w zwiększanie konkurencyjności, w przypadkach, w których takie działania mogą przynieść trwałe skutki.

Środki proponowane są jako program tymczasowy, którego okres trwania wyniesie maksymalnie cztery lata (2010–2013). Budżet na te środki wynosiłby 190 mln EUR i zostałby wprowadzony za pomocą zmiany do rozporządzenia ustanawiającego instrument finansowania współpracy na rzecz rozwoju.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

W następstwie konstruktywnych dyskusji podjętych na wczesnym etapie przez trzy instytucje Rada zaakceptowała 15 poprawek przyjętych przez Parlament Europejski w pierwszym czytaniu. Rada jest zdania, że poprawki te udoskonalają pierwotny wniosek poprzez dopracowanie go, głównie motywów, lub poprzez doprecyzowanie pewnych istotnych aspektów przedmiotowego programu.

W szczególności pomoc UE wyraźnie koncentruje się teraz na eliminacji ubóstwa oraz poprawie warunków życia i pracy drobnych producentów rolnych i innych zainteresowanych osób.

Ponadto rozporządzenie odnosi się teraz do regionalnego otoczenia krajów kwalifikujących się na mocy przedmiotowego programu, a konkretnie bliskości do unijnych regionów najbardziej oddalonych oraz krajów i terytoriów zamorskich.

Rada z zadowoleniem przyjęła również poprawki PE dotyczące wymogów związanych z ochroną środowiska, a także wymogów socjalnych opartych na standardach MOP, które to wymogi mają zostać włączone do strategii wspierania poszczególnych krajów.

Należy również zauważyć, że teraz tekst przewiduje ocenę przedmiotowego programu na 18 miesięcy przed jego zakończeniem, co pozwala na przedstawienie odpowiednich zaleceń.

Rada nie mogła jednak zaakceptować tych poprawek przyjętych przez Parlament Europejski, które wprowadzają stosowanie procedury aktów delegowanych (art. 290 TFUE) do przyjmowania wieloletnich programów współpracy i dokumentów strategicznych. Rada jest zdania, że wieloletnie programy współpracy – niemające prawnie wiążącego charakteru – nie są aktami o zasięgu ogólnym, które uzupełniają lub zmieniają akt podstawowy. Są to środki wykonawcze w rozumieniu art. 291 TFUE.

IV. PODSUMOWANIE

W celu wypracowania szybkiego porozumienia co do zmienionego rozporządzenia Rada podjęła merytoryczne negocjacje z Parlamentem Europejskim, które koordynowała Komisja Europejska. W wyniku negocjacji w dużym stopniu osiągnięto konsensus w sprawie merytorycznych elementów tekstu odnoszących się do samego programu środków towarzyszących w sektorze bananów.

Rada nie napotkała istotnych trudności w związku z wnioskiem Komisji, podjęła jednak szczególne starania, by wyeliminować pewne obawy Parlamentu Europejskiego związane z zastosowaniem zmienionego rozporządzenia.

Rada jest zdania, że jej stanowisko w pierwszym czytaniu stanowi wyważony kompromis; apeluje do Parlamentu Europejskiego, by wyraził zgodę na ten tekst, tak by umożliwić wejście rozporządzenia w życie w 2010 roku. Dzięki temu środki finansowe już zapisane w budżecie na 2010 rok nie zostaną utracone. Rada wyraziła poważne zaniepokojenie tym, że brak porozumienia przed końcem 2010 roku może zagrozić długo oczekiwanej umowie handlowej w sprawie bananów w WTO.
